

Text – Chameleon – vybrán z knihy 100 nejzajímavějších živočichů, autor: G. De Becker, vydalo Ottovo nakladatelství, v roce 2017, stránky 84 – 85 + použité obrázky z těchto dvou stran knihy.

Chameleon je mistr převleku v říši plazů. Velmi opatrně se pohybuje, číhá a chytá hmyz, který letí okolo něj a nic netuší o jeho přítomnosti. Zcela zamaskovaný splývá s barvami prostředí, ať už je to suchý keř v poušti, nebo zelený strom v tropickém lese na Madagaskaru, kde se vyskytuje víc jak polovina všech druhů chameleonů. Umí se zbarvit do hněda podle půdy a do zelena podle stromů. Jeho oči, které se pohybují nezávisle na sobě, mu zajišťují široké zorné pole.

Bez pohnutí hlavy dokáže jedním okem sledovat kořist, zatímco druhým okem zkoumá okolí a dává pozor, zda se k němu neblíží nějaký dravec. Když uvidí kořist, chytne ji svým dlouhým lepkavým jazykem, který dokáže bleskurychle vystřelit. Zbarvení své pokožky dokáže chameleon měnit i tehdy, když komunikuje s jinými chameleony. Spektrum barev se pohybuje od černé po jasně červenou, žlutou nebo zelenou.

Tyto barevné variace vytváří mozaika buněk, které obsahují rozdílný pigment. Jsou umístěny v několika vrstvách pod pokožkou, která je sama o sobě průsvitná. Podle toho, jak se určité buňky v různých vrstvách roztahují/smršťují a oddalují/přibližují – pozorujeme změnu barvy. Aktivuje je hormonální systém. Například samec se během boje zbarví do červená. Zelená obecně signalizuje klid a mechově zelená zase signalizuje žádostivou samičku. Čím silnější světlo, tím jasnější barva. Večer před spánkem jeho zbarvení slábne a bledne. Když se chce chameleon vyhrát, zbarvuje se naopak do tmavších, většinou hnědých odstínů, které lépe absorbují teplo. To je skutečná řeč těla!

Kdo umí měnit barvu svého těla podle prostředí?

Kde se tento živočich vyskytuje?

Kdy se tento živočich zbarvuje do červená?

Co způsobuje rozmanitou barevnost tohoto živočicha?

Proč mluvíme o „skutečné řeči těla“ u tohoto živočicha?

PĚTILÍSTEK

----- (námet – podstatné jméno)

----- (popis námětu – příd.jm.)

Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

----- (co dělá námět – 3 slovesa)

----- (věta o 4 slovech)

----- (synonymum, které vše shrnuje)

Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346.

Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.